

Lapsen kieli

n. 6

kuukauden iässä

Hiukan 6-kuukautisen lapsesi kielestä

- Lapsellasi on paljon löydettävää maailmassa! Katso, mitä lapsi katselee ja anna sille sana. Keksi kaikkea jännittävää, pientä ja suurta, yhdessä!
- Jo nyt lapsesi keskustelee kanssasi käyttämällä ilmeitä, äänneitä ja liikkeitä. Pian lapsi tulee aloittamaan jokertelun äänneillä, jotka kuulostavat sanoilta kuten *da-da* ja *ta-ta*.
- Vähitellen lapsesi alkaa ymmärtää ilmaisua *katso* ja sanoja *äiti* ja *isä*.
- Lapsesi rakastaa puhumista kanssasi, kukkuuleikkiä ja yksinkertaisten liikeleikkien seuraamista kuten *Hämä-hämähäkki kiipes langalle* ja *Hiiri keittää puuroa*.

Puhu kaikesta

Puhu lapsesi kanssa kaikesta tapahtuvasta ja kaikesta, mikä vangitsee lapsesi kiinnostuksen. Puhu ruoasta, vaatteista, mitä näette ja mitä lapsi tekee. Kuuntele lasta aktiivisesti, niin lapsi saa halun jatkaa puhumista. Anna riittävästi aikaa!

Vaihtelee ja toista

Toistele lapsen äänneitä, arvaile, mitä se tarkoittaa ja anna sille sana. Odota, kunnes lapsi vastaa äänneellä tai liikkeillä ennen kuin jatkat. Jo nyt lapsi oppii puhumaan vuorotellen ja ymmärtämään sanan ja esineen välisen yhteyden.

Leiki kielellä

Laula lauluja, riimittele ja loruile ja leiki laululeikkejä. Käytä sormia ja varpaita, piipitä ja mörise ja hassuttele! Kirjastossasi on kirjoja, lauluja ja musiikkia kotiin lainattavaksi.

Puhu ja lue yhdessä

Kun lapsi osaa seurata katsettasi ja osoitettavaa suuntaa, on katselukirja jännittävä tuttavuus. Osoita ja kerro kuvista. Ole valppaana sille, mikä lastasi kiinnostaa. Alussa mielenkiinto on lyhytaikaista, mutta vähitellen lapsen kyky seurata lisääntyy.

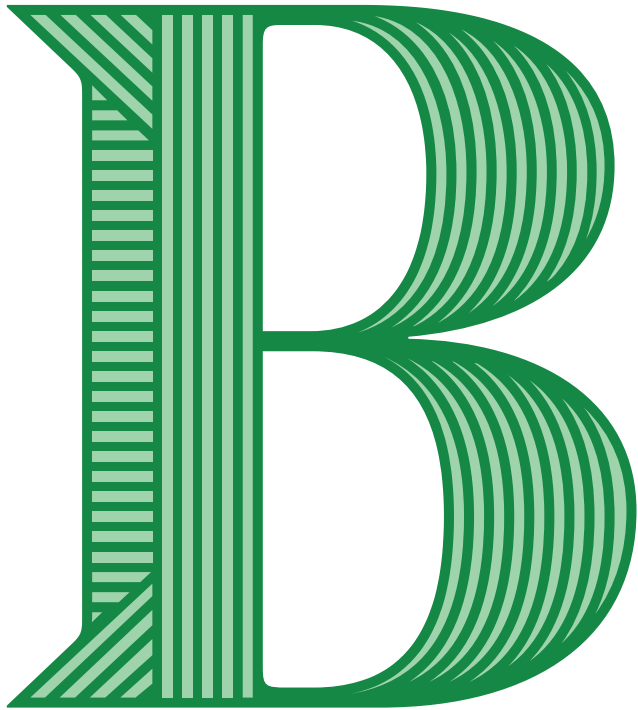
Puhu äidinkieltäsi

Puhu, laula ja lue äidinkielelläsi. Useimmat maailman lapset elävät monikielisessä ympäristössä, ja useamman kuin yhden kielen varassa kasvaminen on vain eduksi.

Ota selvää

- Lisätietoa Bokstart:sta täältä: www.bokstart.se
- Jos olet huolissasi lapsesi kielenkehityksestä, käänny lastenneuvolan puoleen. Voit myös puhua lapsesi kielenkehityksestä esikoulun henkilökunnan kanssa.

Kulttuurineuvostolla on hallitukselta saatu toimeksianto edistää ja vauhdittaa pikkulasten kielenkehitystä. Bokstartissa on kyse kansallisesta panostuksesta, jonka kohteena ovat lasten vanhemmat ja muut lapsia lähellä olevat aikuiset.

Lapsen kieli noin 1-vuotiaana

Hiukan 1-vuotiaan lapsesi kielestä

- Lapsi käyttää eleitä ja ääniteitä kertoakseen sinulle jotakin.
- Ensimmäiset sanat käsittelevät tässä ja nyt olevaa, kuten *pallo*, *nalle* ja *katso*.
- Lapsesi ymmärtää enemmän sanoja kuin osaa sanoa, mutta tarvitsee apuasi tulkitsemaan ja kommentoimaan.

Seuraa lapsen kiinnostuksen kohteita

Voit käyttää kaikkea, mitä näette ja teette kaiken aikaa, kehittääksesi lapsen kieltä. Anna sana jokaiselle lapsen mielenkiinnon kohteelle. Kun lapsi sanoo *tuo* ja näyttää kissaa, voit vastata: *Joo, se on kissa. Pidätkö kissasta?* Muista odottaa lapsen vastausta.

Ole valpas ja kuuntele

Kun annat lapselle jakamattoman huomion ja kuuntelet tarkkaan, lapsi oppii tunnistamaan, että pidät viestiä tärkeänä. Joko lapsi sanoo sanan, näyttää tai muulla tavoin välittää sinulle jotakin. Vastauksistasi lapsi oppii, että keskusteltaessa vuorotellaan.

Leiki kielellä

Laula lauluja, riimittele ja loruile ja leiki laululeikkejä. Käytä sormia ja varpaita, piipitä ja mörise ja hassuttele!

Keksi ja kerro

Kerro, mitä lapsen nalle tekee tai mihin ulkona oleva bussi on matkalla. Puhu sukulaisten ja ystävien kuvista. Lapsi tarvitsee uusien sanojen toistamista eri yhteyksissä.

Lue yksinkertaisia kuvakirjoja

Nyt voitte aloittaa kuvakirjojen käytön. Alussa katselette ja näytätte kuvia yhdessä. Aluksi on helpompaa, että sinä vain kerrot, mutta vähitellen lapsi oppii kuuntelemaan kirjan tekstiä. Kirjastossasi on vinkkejä kirjojen kotiin lainaamiseksi.

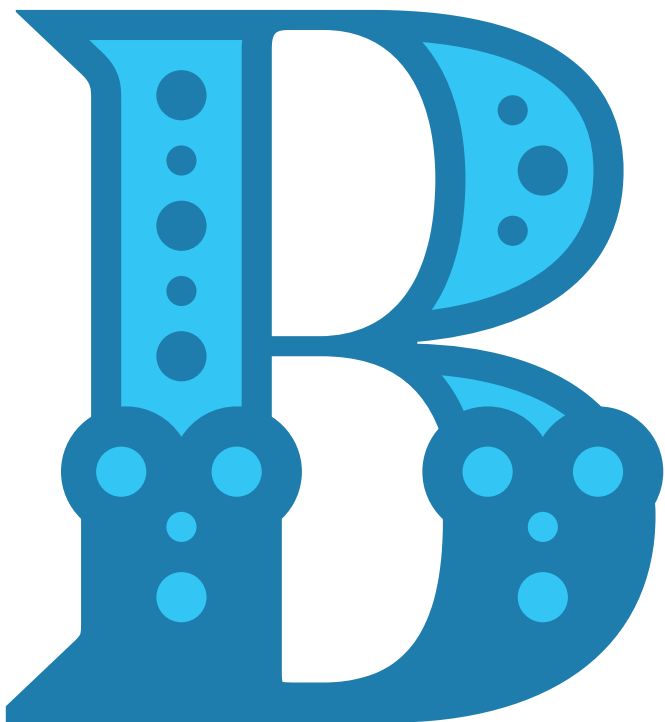
Puhu äidinkieltäsi

Puhu, laula ja lue äidinkielelläsi. Useimmat maailman lapset elävät monikielisessä ympäristössä, ja useamman kuin yhden kielen varassa kasvaminen on vain eduksi.

Ota selvää

- Lisätietoa Bokstart:sta täältä: www.bokstart.se
- Jos olet huolissasi lapsesi kielenkehityksestä, käänny lastenneuvolan puoleen. Voit myös puhua lapsesi kielenkehityksestä esikoulun henkilökunnan kanssa.

Kulttuurineuvostolla on hallitukselta saatu toimeksianto edistää ja vauhdittaa pikkulasten kielenkehitystä. Bokstartissa on kyse kansallisesta panostuksesta, jonka kohteena ovat lasten vanhemmat ja muut lapsia lähellä olevat aikuiset.

Lapsen kieli noin 18 kuukauden iässä

Hiukan 18-kuukautisen lapsesi kielestä

- Moni tämänikäinen lapsi ymmärtää suunnilleen 200 jokapäiväistä sanaa.
- Lapsi itse käyttää joitakin sanoja, mutta sanoilla voi olla eri merkitys eri yhteyksissä.
- Jotkut lapset alkavat yhdistää sanoja, esimerkiksi äiti auto tai hauva tuolla.

Puhukaa paljon toistenne kanssa

Puhukaa, mitä teette eri tilanteissa. Kerro lapselle, mitä tapahtuu, ja sano, mitä te teette. Kuuntele tarkoin, mistä lapsi pitää ja mitä ajattelee. Anna lapsellesi riittävästi aikaa.

Vahvista ja kehitä lapsen sanomista

Kun käytät lapsen omia sanoja ja lisäät niihin uusia, autat lasta kehittämään kieltään. Jos lapsi sanoo ”namnam”, voit sanoa: Joo, se on ruokaa ja nyt syödään. Että lapsi sanoo *missa kissan* sijasta, on ihan tavallista tässä iässä. Älä oikaise lasta vaan käytä itse sanaa kissa, jotta lapsi kuulee, miten se oikeasti sanotaan.

Yhdistä lapsen omaan maailmaan

On helpompaa oppia uusia asioita, jos yhdistät ne johonkin lapsen jo tuntemaan. Jos näette kuvan housuista, voit osoittaa lapsen omia housuja ja sanoa: Sinullakin on housut aivan kuin kirjan lapsella.

Puhu ja lue yhdessä

Lapsi iloitsee monista eri kirjoista, joista voitte yhdessä puhua. Esitä avoimia kysymyksiä siitä, mitä kirjoissa tapahtuu ja yhdistä ne lapsen kokemuksiin: *Mitä luulet...? Muistatko...?*

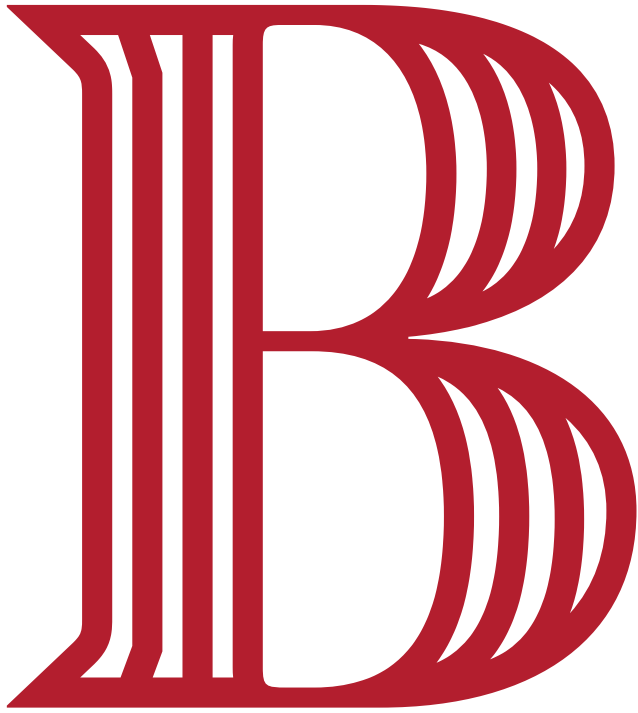
Puhu äidinkieltäsi

Puhu, laula ja lue äidinkielelläsi. Useimmat maailman lapset elävät monikielisessä ympäristössä, ja useamman kuin yhden kielen varassa kasvaminen on vain eduksi.

Ota selvää

- Lisätietoa Bokstart:sta täältä: www.bokstart.se
- Jos olet huolissasi lapsesi kielenkehityksestä, käänny lastenneuvolan puoleen. Voit myös puhua lapsesi kielenkehityksestä esikoulun henkilökunnan kanssa.

Kulttuurineuvostolla on hallitukselta saatu toimeksianto edistää ja vauhdittaa pikkulasten kielenkehitystä. Bokstartissa on kyse kansallisesta panostuksesta, jonka kohteena ovat lasten vanhemmat ja muut lapsia lähellä olevat aikuiset.

Lapsen kieli noin 3-vuotiaana

Hiukan 3-vuotiaan lapsesi kielestä

- Monet lapset ymmärtävät nyt useita satoja sanoja. He yhdistävät sanoja tarkoituksenmukaisesti ja alkavat käydä lyhyitä keskusteluja.
- Lapset kysyvät jatkuvasti ja alkavat ymmärtää, miten sanoja käytetään ja miten niillä leikitellään.
- Lapsesi alkaa kertoa tapahtumista, joissa se on ollut mukana, ja kuuntelee mielellään kertomuksi-asi.

Keksi kirjaimet ja sanat

Esikouluiässä monet lapset ovat uteliaita kirjaimia ja sanoja kohtaan. Lue ja näytä kylttejä ja pak-kauksia, kun lapsesi osoittaa kiinnostusta. Keksi-kää yhdessä kaikenlaisia merkkejä ja symboleja ja puhukaa niiden merkityksestä.

Selitä uusia sanoja

Ota käyttöösi uusia sanoja sille, mitä tapahtuu ja mitä näette kaiken aikaa. Selitä sanat, joita lapsi ei ymmärrä: meri on eräänlainen järvi, vain paljon suu-rempi. Tai: kun menemme rannalle, uimme meressä.

Keskustele

Puhu siitä, mitä päivän aikana on tapahtunut. Palaa johonkin asiaan, jonka tiedät lapsen tehneen esikou-lussa ja pyydä lasta kertomaan siitä enemmän.

Useimmat kolmivuotiaat eivät sano kaikkia sa-noja siten kuin me aikuiset. Kun kuulet sanan, joka kuulostaa erilaiselta, voit sanoa sen oikein. Näin lapsi sanoo sen sitten vähitellen oikein.

Kulttuurineuvostolla on hallitukselta saatu toimeksianto edistää ja vauhdittaa pikkulasten kielenkehitystä. Bokstartissa on kyse kansallisesta panostuksesta, jonka kohteena ovat lasten vanhemmat ja muut lapsia lähellä olevat aikuiset.

Lue yhdessä

Ota tavaksi lukea hetki joka päivä. Monilla lap-silla on mielikirja, jonka he haluavat luettavaksi kerta kerran jälkeen. Kuvakirjoissa voi olla vähän mutkikkaampia kertomuksia, mutta edelleenkin puhuminen ja lukeminen on tärkeintä. Houkutte-le keskusteluun kirjan sisällöstä ja kannusta lasta esittämään kysymyksiä silloin tällöin. Kun lapsi kysyy, pysähdy, kuuntele ja ajattele yhdessä.

Muista, että leikki on lapsen tapa oppia. Joten leiki, lue, laula ja kerro yhdessä. Riimittely, loruilu ja laulaminen on yhä edelleen hauskaa. Kirjojen lukeminen on paras tapa oppia uusia sanoja!

Puhu äidinkieltäsi

Puhu, laula ja lue äidinkielelläsi. Useimmat maail-man lapset elävät monikielisessä ympäristössä, ja useamman kuin yhden kielen varassa kasvaminen on vain eduksi.

Ota selvää

- Lisätietoa Bokstart:sta täältä www.bokstart.se
- Jos olet huolissasi lapsesi kielenkehityk-sestä, käänny lastenneuvolan puoleen. Voit myös puhua lapsesi kielenkehityksestä esikoulun henkilökunnan kanssa.